

[J. Oskar Andersen.]

paa en vis Maade opædagogisk. Jeg mener, det vilde være rigtigere at sige: denne Lov gennemføres for et begrænset Aaremaal; men den erstatter den nuværende Teaterlov, saaledes at det staa fast, at Rigsdagen om fem Aar eventuelt, altsaa hvis det ikke kan fortsættes, staa fuldstændig frit overfor denne Ordning. Men dér maa jeg sige for mit eget Vedkommende og for min Gruppes Vedkommende, at vi ingenlunde dermed vil have sagt, at vi ønsker, at Teatret skal gaa over til Privatdrift, tværtimod. Vi mener, at der sikkert maa kunne findes andre Udveje. Jeg vil mene, at der stadig herhjemme er Trang til, at Staten tilser og yder noget for et virkeligt Nationalteater, og jeg vil meget nødig have, at dette Teater med det Indhold, det har, med de Traditioner og det Repertoire, det ejer, skulde gaa over til at blive udnyttet af en Privatmand. Jeg maa dér udtale min Forundring og ogsaa min Beundring over, at det socialdemokratiske Parti kan tænke sig en saadan Ordning, som dog synes at være i direkte Strid med de Principper, man ellers altid møder fra den Side. Men jeg mener som sagt, at Fremtiden ligger ganske hen i det usikre, eller den bør ligge hen i det usikre; det bør være saadan, at Rigsdagen staa fuldstændig frit, og jeg mener, at Partierne selvfølgelig til sin Tid maa danne sig de Meninger, som de anser det for paakrævet at fremsætte, naar Tidspunktet kommer.

Med Hensyn til denne interimistiske Femaarsordning, som Lovforslaget foreslaar, vil jeg altsaa sige, at jeg for mit Vedkommende og de, der staa sammen med mig, mener, at det er et Forslag, som fortjener en grundig Undersøgelse. Det har vor Sympati, netop paa det Punkt, som jeg vil kalde det principielle, dette, at der skal ske en Selvstændiggørelse, en Frigørelse af Teatret, og at der maa ske en Fastlæggelse af de Byrder, som Teatret lægger paa Staten. Men jeg vil atter gentage, at derved vil det hele i høj Grad afhænge af, hvem Personen bliver, som Ministeren tiltænker denne Position at gennemføre Ordningen efter dette Lovforslag. Det maa, som sagt, være en stærk Mand, en Mand, der vil kunne bryde igennem megen Slendrian, en Mand, der maa kunne forstaa sig baade paa det kunstneriske og det økonomiske.

Jeg vil udtale det Haab, at der i det kommende Udvalg maa ske en frugtbringende Forhandling om dette Lovforslag, og jeg vil naturligvis ogsaa virke med til, at denne Forhandling bliver gennemført

saa hurtigt som muligt. Men paa den anden Side maa jeg gentage, at vi maa have en meget alvorlig Forhandling om de Spørgsmaal, som nu er fremdraget af mig. Jeg vil udtale Haabet om, at den Udvalgsforhandling, der skal finde Sted, maa føre til et Resultat, som maa være baade til Held for Teatret og til Sikring for Staten med Hensyn til dens økonomiske Forpligtelser overfor Teatret i Fremtiden.

Men det afgørende for mig er dette, at Teatret faar et Indhold og et Niveau, der berettiger til de store Ofre, som gennem dette Lovforslag dog i Virkeligheden ydes fra Statens Side overfor Nationalscenen. Vi ejer en saadan Skat af god dansk Skuespillerlitteratur, en saadan Skat ogsaa paa det musikalske Omraade og paa Balletdigningens Omraade, at det forekommer mig, at det er en stor Skam, ikke alene selvfølgelig for det kongelige Teater, men for hele Nationen og for Rigsdagen, der støtter dette Teater, at dette store Repertoire ikke virkelig er i fast Brug paa dette Teater, tilgængeligt for det danske Folk ved en fuldstændig regelret Udnyttelse. Det samme gælder efter min Mening de klassiske Ting, som stammer fra Udlandet, som vi har Adgang til at bruge, og som vi ogsaa gør delvis Brug af, men i Virkeligheden ofte paa en Maade, som viser, hvor fjernt vi er kommet fra det, man kalder den store Kunst. Det er ganske rigtigt, og det viser sig i Praksis f. Eks. forleden Dag, da man gænoptog Oehlenschlägers „Axel og Valborg“, at der nu er ringe Tilslutning dertil. Men det forekommer mig ikke at være mærkeligt, at det danske Publikum efter at være opdraget paa den Maade gennem en lang Aarrække af det kongelige Teater, maa se med Skepsis paa, om det er muligt at gennemføre en saadan Forestilling, saaledes at den virkelig gør Indtryk. Jeg vil sige, at den jo delvis viste, at der er Kræfter til Stede i det kongelige Teater nu, som kan bære en Fornyse af Traditionen frem. Det er glædeligt, og jeg havde det Indtryk af det tilstedeværende Publikum, at der virkelig var en begejstret Tilslutning til en Digter som Oehlenschläger. Han gør Indtryk ogsaa paa vor Tids Mennesker, det er der ikke Tvivl om, naar hans Værker bliver fremført paa en ordentlig Maade. Ganske det samme gælder i Virkeligheden de klassiske Forfattere fra Udlandet. Jeg vil haabe, at den Tid maa komme, da det kongelige Teater faar en Ordning, som virkelig vil være en Drivkraft til at faa Teatret frem med Hensyn til dets Ydelser i kunstnerisk Henseende til